

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2023-03-30	1		Sari Roponen

Restaureringsplan för N2000-området Lövön inom projektet LIFE RestoRED **LIFE19 NAT/SE000172**

Summary

This document provides a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Lövön. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Läs mer om projektet på webbplatsen [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0220344 Lövön

Naturreservat: reservatsbildning på gång

Län: Södermanland

Kommun: Eskilstuna

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Janni Servin/Sari Roponen

Koordinater för restaureringsområde: 33V 573629 6571466 UTM

Beskrivning av objektet

Lövön utgörs av en halvö i östra Hjälmaren. Området har stor variation av olika naturtyper, småbiotoper grova träd och livsmiljöer för många olika arter. Här finns både slutna hässlen med inslag av ädla lövträd men också mer halvöppna miljöer med solexponerade grova jättelindor. Och mulmekar. Områdets trädklädda betesmarker 9070 är den arealmässigt största naturtypen i området. Dess variationsrikedom när det gäller trädslagssammansättning, krontäckning samt åldersfördelning ger förutsättningar för att hysa många och sällsynta arter. Tyvärr så har området under senare år fått växa igen på grund av ett alltför extensivt bete. Lövön är en av Sörmlands största sammanhängande lövmiljöer. Vid inventeringar har man hittat 120 arter av fjärilar och 113 arter av lavar samt flera rödlistade insekter knutna till olika trädslag. Den stora lövrikedomen kombinerat med olika naturtyper och bra häckningsmöjligheter i grova, ihåliga träd ger goda förutsättningar för ett rikt fågelliv.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen Trädklädd betesmark 9070 ges en stärkt ekologisk status genom röjning och gallring och restaureringsbete och att gammalt stängsel tas bort och nytt sätts upp.

Vid slutet av projektet ska 22,2 ha trädklädd betesmark gallrats och ca 700 m stängsel satts upp och framtida skötsel av området vara ordnad genom miljöstöd.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
9070	Trädklädd betesmark	22,2

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Lövön

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
C1.1	Röjning och avverkning		22,2	
C1.2	Restaureringsbete		22,2	
C2.1	Stängsling	388		
C2.2	Borttagande av stängsel			410
D1	Fotodokumentation			1
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare			1
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1
E1.5.1	Infomöte med markägare/ brukare			2

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2025

Beskrivning:

Röjning i den trädklädda betesmarken (9070) är nödvändig åtgärd för att möjliggöra bete och på sått kunna uppnå och bevara gynnsam bevarandestatus i naturtypen.

Planering inför röjningen kommer att göras tillsammans med reservatsförvaltaren och länsstyrelsemedarbetaren som ansvar för reservatsbildningen. Området har många typiska lundväxter t ex ramlök samt sällsynta lavar som växer på hassel och har noterats i senaste inventering. Gallringen bör planeras med hänsyn till dessa.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs:

Beskrivning:

Området saknar betesdjur idag (2022) och reservatsförvaltaren har haft diskussioner med markägaren om att möjliggöra bete på området. Markägaren är inte intresserad av att själv ha djur eller hantera avtal med djurhållare och överlåter detta till Länsstyrelsen. Inskaffning av betesdjur kommer att planeras tillsammans med reservatsförvaltaren. Nötbete önskas.

Action C2.1 Stängsling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2022-2023

Beskrivning:

För att möjliggöra betet har diskussioner förts och vi har beslutat att göra en fållindelning för att få djurhållare mer intresserade av betet och att kunna styra betestrycket så som det önskas på området. Två separata stängseldragningar ska göras; en gränsande till tidigare åkermark med gott fodervärde och längs med reservatgränsen, och en på gränsen till det mer lundlika miljöer, där mindre intensivt bete önskas. Vi kommer att omprioritera budgetanslag från gallring till stängsling. Ca 700 m stängsel kommer att sättas upp i stället för 388 m. Området kommer att stängslas med klassiskt 4-trådigt stängsel. Detta för att möjliggöra ett bredare urval av betesdjur.

Action C2.2 Borttagande stängsel

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2021

Beskrivning:

Äldre stängsel är av dålig kvalitet och behöver tas bort. Stänglet borttaget 2021.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022/ 2026

Beskrivning:

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på *karta nedan (publiceras senare)*.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: innan /2026

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Utvärdering innan projektets början. Igenväxning.

Naturtyp status	Icke fullgod Natura-naturtyp
Förändring	Faktiskt förändring av bevarandestatus/naturtypsareal

Action D3.2 Uppföljning fladdermöss

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: 2021 och 2025

Beskrivning:

För uppföljningen används ”[Uppdaterad metod fladdermoss-artkartering-utyp-v-1-2-20210414](#)” som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats. Uppföljningen sker i samarbete med miljöövervakningen av fladdermöss i länet.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Observera att åtgärden inte var planerat i ansökan men kan inkluderas eftersom vi samarbetar med miljöövervakningen som undersöker fladdermössfaunan i området.

Action D5.1 Kartläggning av ekosystemtjänster

Möjlig tidsperiod: 2025-01-01 till 2027-02-28

Genomförs:

Beskrivning:

Kartläggningen av ekosystemtjänster kommer att utgå rapporten ”*Ekosystemtjänsteförteckning med inventering av datakällor*”, <http://www.naturvardsverket.se/978-91-620-6797-7>, som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Projektets bidrag med förbättrade ekosystemtjänster kommer att beskrivas med särskilt fokus på tillgången av död ved, miljö för pollinerare och tillgänglighet för besökare utvecklats under projektet.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Lövön kan var ett intressant område att kartlägga ekosystemtjänster.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2025

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Området kommer efter gallring att ha en variation av brynmiljöer, öppna gläntor men också gamla åkermarker som kan vara intressanta att utveckla. Området kan vara ett intressant besöksobjekt för pollinationsdagen som planeras. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*).

För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2025 i samband med gallringen

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Högar med stockar och rishögar kommer att finnas inom området som faunadepåer. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*). För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning:

En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta (se detaljkarta s. 8).

Action E1.5.1 Infomöte markägare brukare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023/2024

Beskrivning:

Fältvandring och informationsmöte inför åtgärder (från geodatabasen). Dessa kommer att planeras när gallring och bete blir aktuellt. Reservatsförvaltaren har redan haft kontakt med markägaren och åtgärderna har diskuterats (stängsling, gallring och bete).

Kartor

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Lövön

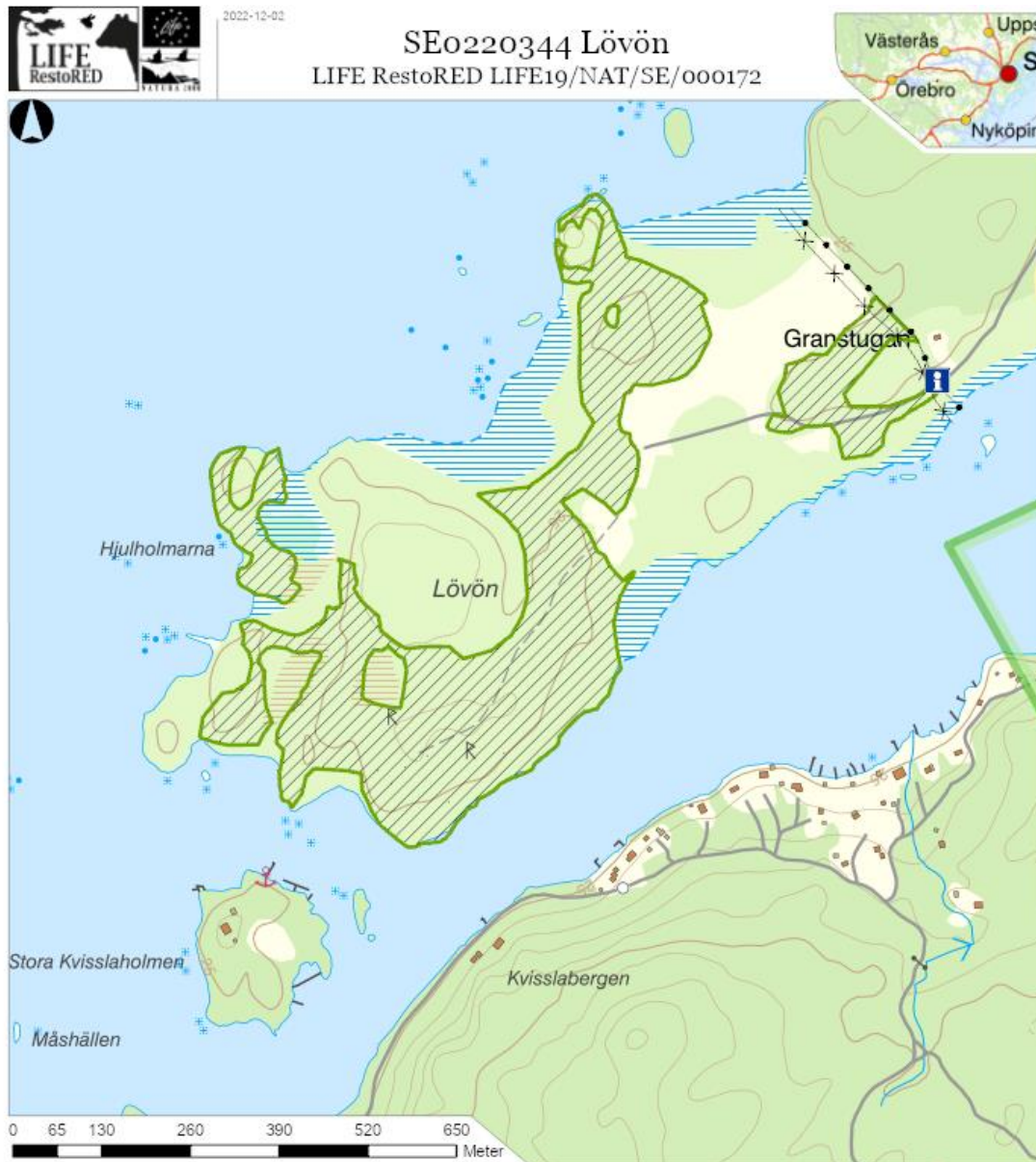
Overview for the site Lövön

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet

Detailed map for measures in the project.

Bild 1

LST LRR Data actions

- E1.1 - Obligatorisk projektskyt
- C2.1 - Stängsling
- C2.2 - Borttagande stängsel
- C1.1 - Röjning
- C1.2 - Restaureringsbete

Bild 2

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>